No. 4 1819.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 23 JANUARIJ.

VERHURING.

BURGEMEESTEREN der Stad Breda, zullen op Maandag den 25 Januarij 1819, des middags ten twaalf ure, ten Stadshuize van BREDA, in het openbaar aan de meestbiedenden, Verhuren of Verpachten:

No. 1. De KAPEL, genaamd de *Beyerd*, gestaan en gelegen bij of omtrent de Boschstraat, laatst in Hure bij den Heer P. A. WOUTERS.

No. 2. De KELDER onder het Stadhuis uitkomende op de Groote Markt, laatst in Hure bij den Heer EYMBERTS.

No. 3. De Stads VISSCHERIJEN in de Rivier de MARK, beginnende aan den Binnenboom bij de Waterpoort, en van daar nederwaarts den loop der Rivier volgende, tot aan den Oostelijken hoek van den Polder van Zwartenberg, laatst in Pacht bij den Heere Mr. J. H. R. DAMISSE DE ROOS.

Iemand nadere onderrigting begeerende, adresseere zich ter Secretarije van Breda, alwaar de Conditiën ter lezing liggen.

DUITSCHLAND en Aangrenzende Rijken.

FRANKFORT den 13 Januarij. De houders van de obligatien, in den tijd door Oostenrijk en Amsterdam genegotieerd en gevestigd op Silezie, zullen zich (nadat de Graaf van Hardenberg aan hunnen zaakgelastigden bepaaldelijk heeft verklaard, dat Pruissen in geenen deele de wettigheid van de schuld ten zijnen opzigte erkent en ook in geene schikkingen hoogenaamd denkt te treden) aan den duitschen Rijksdag wenden, ten einde deze in 't midden tr de en beslisse, op hoedanige wijze deze houders de aan hen verschuldigde betaling zullen erlangen.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 15 Januarij. Men verneemt dat Z. M. de Koning, zich bij zijne gewone wandelingen in zijne kamer, aan een stoel heeft gestoten, zoodanig, dat hij bedlegerig is geworden. Sedert schijnt men voor zijn leven te vreezen.

Het nieuwe Parlement is gisteren door eene commissie van vijf Pairs geopend. In het huis der Gemeente is de heer Manners Sutton, als spreker verkoren: men roemt zijne onpartijdigheid ten hoogste. Woensdag aanstaanden wacht men de aanspraak des Konings voor de opening van de vergadering.

Het ministerieel avondblad de *Courier* behelst dezer dagen eenen brief, van onderscheidene britsche militairen, welke dienst hebben genomen bij de Insurgenten van Venezuela, geschreven uit de hoofdstad Augustura, den 12 Januarij 1818. Zij beklagen zich daarin ten hoogste dat men de beloften, aan hen in Engeland gedaan, niet nakomt; dat men hun geene andere levensmiddelen geeft dan vleesch. De generaal Wilson, welke een korps troepen, mede in dienst der genoemde Insurgenten, heeft gekommandeerd, heeft uit Guaijara weten te ontsnappen en is in Engeland aangekomen. Hij beklaagt zich van gedurende vier maanden op eene zeer wreedaardige wijze te zijn behandeld. (De Insurgenten hebben hem beschuldigd van eene zamenzwering tegen den Generaal Bolivar, en hem uit dien hoofde gevangen gezet.) De officieren van zijnen generalen staf hebben niet dan na veel moeijelijkheid hunne paspoorten bekomen. Deze berigten zijn door het genoemde dagblad medegedeeld, ten einde de allezints voordeelige schilderij, welke andere dagbladen, aangaande de Insurgenten, ophangen, te temperen; des niettegenstaande gaat de werving voor de Insurgenten druk voort en de Kolonel Urslar, welke zich daarmede bezighoudt, heeft op nieuw een vaartuig met 120 man afgezonden. De soldaten, welke, bij de vermindering van de landmagt, successivelijk worden afgedankt, schijnen gaarne bij de Insurgenten dienst te nemen, zoodanig, dat de genoemde Kolonel gemakkelijk een korps van 10,000 man bijeen zoude kunnen brengen; hij kiest uit dien hoofde de meest geschikste manschappen uit. Hij rigt thans een korps ruiterij op van 500 man en neemt daartoe bij voorkeur lieden, welke bij het duitsch legioen hebben gediend; de schepen, welke dit korps aan boord moet nemen, worden deze week uitgerust en de Kolonel zal met hetzelve vertrekken. In het begin van deze maand is een geheel georganiseerd korps voor den geneeskundigen dienst van de Armee vertrokken.

FRANKRIJK.

PARIJS den 13 Januarij. Behalve het te Parijs opgerigte Katholieke Bijbelgenootschap, is aldaar ook een Protestantsch tot stand gekomen, hetwelk tot president heeft, den marquis *de Jaucourt*, pair van Frankrijk; en tot vice-presidenten den Graaf de *Boissij-d'Anglas*, pair van Engeland, den heer *Cuvier*, Staatsraad, lid van het Instituut en de heeren *Marron* en *Goepp*, Predikanten. Dit genootschap heeft, bij eene vereenigde Missive van Z. Exc. den Minister van Policie, autorisatie van het Gouvernement bekomen. Den 15 van verleden maand heeft de plegtige inwijding des Genootschaps plaats gehad, bij welke gelegenheid de Eerw. Heer *Marron*, eene zeer gepaste redevoering heeft uitgesproken.

PARIJS den 14 Januarij. De bekende Generaal Excelmans, een der personen, welke, ten gevolge van de eerste ordonnantie des Konings, van 1815, uit Frankrijk verbannen is geworden, heeft verlof bekomen, om terug te mogen komen.

De Procureur des Konings heeft dezer dagen zijne Conclusien genomen in de zaak van den Generaal Canuel, tegen de Heeren Fabvier en Sainneville; zij strekten daartoe, dat genoemde beklaagden schuldig zouden worden verklaard van lastering, uit hoofde zij de daden, door hen aan genoemden Generaal ten laste gelegd, niet genoegzaam en zoo als de Wet dit vordert, hadden bewezen. Intusschen heeft de Procureur des Konings ook den Generaal Canuel, schuldig geoordeeld van lastering, ten opzigte van den tweeden beklaagden, en alzoo geconcludeerd, dat alle drie, de Generaal Canuel, de Kolonel Fabvier en de Heer Sainneville, in eene boete zouden worden verwezen.

Een nieuw werk van den Abt de Pradt ziet thans weder het licht. Het voert ten Tijtel *Europa na het Congres van Aken*, en is een vervolg van zijn werk, ten Titel voerende *het Congres van Weenen*.

PARIJS den 15 Januarij. De Hertog van Richelieu begeeft zich naar het Zuiden van Frankrijk, ten einde zijne gezondheid te herstellen.

De Regering poogt den landbouw op allerhande wijze te bevorderen. Men spreekt van het inrigten van een landhoeve in ieder Departement, ten einde voorgeslagene verbeteringen te beproeven.

De verdere beraadslagingen van het Hof van Assizes te Albi hebben tot dus verre weinig belangrijks opgeleverd. Mevrouw Manson herhaalt hare verklaring van de beide beklaagden, Yence en Bessieres Veijnac, onder de de Moordenaars te hebben erkend en zij wordt ondersteund door de verzekeringen van Bach en vrouw Bancal. De beklaagden pogen daarentegen op allerhande wijze hun *alibi* te bewijzen en hebben ten dien einde een aantal personen, waar onder vele aanzienelijken en geestelijken doen dagvaarden.

— De vrouw van eenen armen handwerksman van Stenaij, *Huisson* genaamd, heeft den 7 Januarij, drie kinderen ter wereld gebragt; zijnde twee Jongens en een Meisje. Alhoewel sterk en wel gemaakt is een der jongens een kwartieruurs, na de geboorte, gestorven; de beide andere kinderen zijn welvarende. De verlossing is gelukkig geweest; de moeder had niettemin, drie weken lang, zware pijnen gevoeld. —

PARIJS den 19 Januarij. De niet eindigende zaak van *Fualdès* schijnt de algemeene nieuwsgierigheid te hebben uitgeput, wijl niemand meer naar de tijdingen uit Albi of Rhodez verlangde. Mevrouw Manson zelve had door hare treurige vermaardheid de stemme der faam afgemat. Men hechtte niet dan een flaauw belang aan het proces van twee Notarissen en één Commissaris van policie, die wegens den moord aan den magistraatspersoon *Fualdès*, als medepligtig beschuldigd zijn; een moord met zulk eene omslagtigheid en buitengewone zamenzwering door een groot aantal personen, ten uitvoer gebragt, dat het moeijelijk valt uit te drukken. Men verlangde bijna niet meer te weten of deze ijsselijke misdaad het werk ware van eene duistere bende roovers, die eene slecht voorziene portefeuille wilden meester worden; of van eene geheime zamenzwering, waarvan de medgenoten door den verschrikkelijksten eed met elkander verbonden waren; maar, sedert de opening der nieuwe debatten, hebben zich de nieuwsgierigheid en belangstelling, welke als verdoofd schenen, alomme weder opgewekt; immers terwijl Mevrouw *Manson* en de schrikbarende *Bach* op de stelligste wijze verklaren en volhouden dat *Bessières Veynac* en *Tence* zich in de keuken van *Bancal* bij de tafel bevonden, alwaar *Fualdès* vermoord is; bevestigen onderscheidene pastoors en geestelijken uit die landstreek, almede vier Notarissen, een Vrederegter, een Griffie, drie Doctoren, een Ridder van Malta, onderscheidene advokaten, kooplieden en grondeigenaars, — sommigen dat *Bessières*,

(*vervolg op de kant van deze bladz.*)

Veynac en *Tence* afwezend waren van Rhodez, op den dag en het uur waarop de moord is gepleegd, — anderen dat derzelver gedrag uitmuntend en derzelver levenswijze zonder vlek is; zelfs getuigen zij van derzelver deugd en godsvrucht. Deze laatste getuigenissen komen met elkander overeen en mogen ook ontegensprekelijk geëerd worden. Waar is derhalve de misdaad? Waar is de waarheid? Men kan immers *Tence* en *Bessières Veynac* niet meer vrijspreken zonder Mevrouw *Manson* te veroordeelen en *Bach* aan het schavot over te geven. Men kan *Bessières Veynac* en *Tence* niet veroordeelen, zonder te erkennen dat vele geestelijken, openbare beambten en geloofbare ingezetenen, voorbedachtelijk de justitie hebben voorgelogen, en dat, na dat hun de waarheid onder eede was afgevraagd.

Nog weinige dagen en dit groote vraagstuk zal beslist zijn en het tweede vonnis van Albi, thans met zoo veel ongeduld te gemoet gezien, zal de twijfelingen en onzekerheid van de publieke meening bepalen.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 17 Januarij. De Koning is donderdag avond ten acht ure hier terug gekomen.

— Zijne Hoogheid de Prins *van Mean*, Aartsbisschop van Mechelen, is gisteren hier aangekomen.

— Naar men verneemt is het thans beslist dat er een geheel nieuw paleis voor Z. M. den Koning zal worden gebouwd, op den grond van de voormalige vestingwerken, bij de poort van Namen; de plannen zijn reeds aangenomen en goedgekeurd. Tusschen dit paleis en het park zal men eene groote ruimte laten, en het een en ander zal een fraai geheel opleveren. Het tegenwoordig paleis des Konings zal alsdan voor Z. K. H. Prins *Frederik* bestemd

(*Het vervolg op de tweede bladzijde.*)

zijn. Men spreekt ook nog van het oprigten van een gedenkteeken voor de gedenkwaardige overwinning van Waterloo, hetwelk zal worden gebouwd daar ter plaatse, waar dezelve des avonds ten 7 ure beslist werd. Ook de weg van Brussel naar Grammont zal in den loop van dit jaar worden gemaakt en aan die zijde zal men eene nieuwe poort bouwen. Het paleis van justitie zal dit jaar geheel verbouwd worden en men spreekt van nog andere werken, welke, ter verfraaijing dezer stad, eerlang ondernomen zullen worden.

— De instructie der procedure tegen de beschuldigden, wegens het smeden van een komplot, om den zoon van *Napoleon* op den troon van Frankrijk te plaatsen, en het regentschap aan Hare Majesteit de Aartshertogin *Maria Louisa* op te dragen, is geëindigd. Twee der beschuldigden zijn in vrijheid gesteld, maar de anderen aan de kamer van accusatie verzonden.

BRUSSEL den 18 Januarij. Men meldt uit Parijs, dat de Koning van Frankrijk op nieuw, op de voordragt van den minister van buitenlandsche zaken, aan onderscheidene personen, ten gevolge der koninklijke ordonnantien uit Frankrijk verbannen, verlof heeft gegeven, om terug te mogen keeren. Onder de personen, zegt men, behoort ook een bekend generaal, niettegenstaande hij, tijdens de vlugt des Konings naar Rijssel, zich aan het hoofd van eenige ruiterij plaatste, om Hoogstdenzelven te vervolgen; eene omstandigheid, welke Z. M. niet meer in aanmerking wil hebben genomen. Men verzekert tevens dat de Maarschalk Soult, de heer Arnault en eenige andere nog niet in deze maatregel zijn begrepen, maar lieden, die wel meenen onderrigt te zijn, houden zich overtuigd, dat, bij gelegenheid van de plegtige kroning des Konings, alle de verbannen personen terug zullen worden geroepen. In Valenciennes hebben de troepen, de tegenwoordige bezetting uitmakende, een prachtig feest aan de inwoners dier stad gegeven.

De Tweede Kamer van de Staten-Generaal houdt zich steeds bezig met het onderzoek van de voorgedragene veranderingen en bijvoegselen in de wetten op de in- en uitgaande regten en accijnsen, en men meldt nog niet, wanneer men het rapport te wachten heeft.

De heer Doucin, onlangs te Gent tot eene gevangenis veroordeeld, voorziet zich in cassatie tegen dit vonnis, doch men verzekert dat de heer Dubar zich aan den Koning zal wenden, ten einde gratie te erlangen.

'S HAGE den 16 Januarij. Wij vernemen dat Z. M. de Koning van Pruissen aan den Heer Jacobus Scheltema, eene Gouden Medaille heeft toegezonden, voor deszelfs Werk ten Titel voerende; Beschrijving der Veldtogt van 1815.

'S HERTOGENBOSCH den 21. Januarij. Bij besluit van Z. M. van 14 December 1818, No. 6, is tot President van het Provinciaal Kerkbestuur van Noord-Braband, voor 1819, benoemd de Hoog Eerw. Heer *Z. de Jongh*, predikant te 's Hertogenbosch; en als secretaris is bij hetzelfde besluit bevestigd de Hoog Eerw. Heer *P. C. Molhuizen*, predikant te Vucht, tot hiertoe provisioneel als zoodanig gefungeerd hebbende.

Z. M. heeft, bij onderscheidene besluiten, gedaan de navolgende benoemingen, te weten:

Tot Regters der Instructie bij de Regtbanken van Eersten Aanleg te 's Hertogenbosch, de heer *J. Losecaat*; te Eindhoven, de heer *A. G. Spoor*; en te Breda, de heer *P. G. A. Losecaat*.

BREDA den 20 Januarij. Heden morgen, even na drie ure, ontdekte zich eene hevige brand, welke in de Tapijt-Fabriek van de Heeren Biestheuvel en van Houweningen & Comp. alhier, was ontstaan en zoodanig woedde, dat het gebouw bijna geheel in de Assche is gelegd, ondanks de spoedig aangebragte hulp, waaraan men evenwel heeft te danken dat zich de brand niet verder heeft uitgestrekt en de belendende huizen zijn bewaard gebleven. Men kan den ijver der Schutterij, welke binnen weinige oogenblikken in de wapenen was en de orde handhaafde als mede den moedig toegebragte hulp der genen die tot de Brandspuiten behooren en van andere, zoo militaire als burgers, niet genoeg prijzen.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

Amsterdam den 21 Januarij.

Werkelijke Schuld.	$2\frac{1}{2}$ pCt.	43	a	$43\frac{1}{4}$
Certific. uitgestelde dito		$\frac{15}{16}$	a	1
Kans-Biljetten	f	$24\frac{1}{2}$	a	$24\frac{3}{4}$
Schuldbek. Sijndik	5 pCt.	$94\frac{3}{4}$	a	$95\frac{1}{4}$
Idem nieuwe Sijndik:	5 ——	89	a	$89\frac{1}{4}$
Loten van dito.	f	70	a	100
Oblig. Rusland	——	$86\frac{3}{4}$	a	$87\frac{1}{4}$
„ Spanje 1805	$5\frac{1}{2}$ ——		a	
„ „ 1807	——	26	a	$26\frac{1}{4}$
Weener Certificaten	$2\frac{1}{2}$ ——	$28\frac{1}{2}$	a	29
„ Metaliek	5 ——	64	a	$64\frac{1}{2}$
„ „	$2\frac{1}{2}$ ——	$31\frac{1}{2}$	a	32
„ „	1 ——	$12\frac{1}{2}$	a	$12\frac{3}{4}$
„ Bank	5 ——		a	
„ dito	4 ——		a	
Certific. Monte Napol	5 ——		a	
„ Napels	——	63	a	$63\frac{1}{2}$
Obl. Amer., *Hope c. f.*	$5\frac{1}{2}$ ——	103	a	104
„ Deensche Tollen	4 ——		a	
Spaansche Coupons	f	$7\frac{1}{2}$	a	8

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA,

van den 22 Januarij 1819.

Het Veertel Tarwe		f 10: 3:—
—— Rogge	*Oude*	
	Nieuwe	7:—:—
—— Gerst (winter)		7:—:—
—— Boekwijt		6: 2:—
—— Haver		3:14:—
Fijn Tarwe Meel (per Amst. pond.)		—: 3: 4
Grof —— idem.		—: 1:10
Rogge Meel idem.		—:—:—
Boter idem.		—: 6: 4
Aardappelen (per Amst. ton.)		5:—:—
't $1\frac{1}{2}$ Pond Fijn Tarwe Brood		—: 3: 4
De 2 Pond Grof. idem.		—: 3: 4
De 6 pond Rogge Brood		—: 6: 4
Het pond Rundvleesch		—: 5:—
—— Kalfsvleesch		—: 5: 8
—— Schapenvleesch		—: 6:—
—— Versch Varkenvleesch		—: 5: 8
—— Gerookt idem		—: 9:—
De 1000 pond Hooi		9:15:—
—— Stroo (Rogge) 1000 pond.		7: 8:—
Het 1000 Eiken Telhout		3 —:—
—— Doof Hout		2: 3:—
De Kar Spaanders.		2:14:—
—— Struiken		4 —:—
De 100 Mutsaard		2:13:—

ADVERTENTIEN.

(*Vervolg op den kant van deze bladz.*)

Gedrukt te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.